

Lokale integrale veiligheidscel inzake radicalisme, extremisme en terrorisme.

Vraag en antwoordfiche LIVC R

AGENTSCHAP
BINNENLANDS
BESTUUR

DEPARTEMENT
WELZIJN
VOLKSGEZONDHEID &
GEZIN

Inhoud

Inleiding	3
1. Wat is een lokale integrale veiligheidscel of LIVC R?	4
2. Wat is het verschil tussen deradicalisering en disengagement, en waar zet de LIVC R op in?	5
3. Hoe is een LIVC R samengesteld?	5
4. Kan ik deelnemen aan het LIVC R?	6
5. Kan ik weigeren om deel te nemen aan het LIVC R?	7
6. Wie wordt er besproken op een LIVC R?	8
7. Hoe wordt een casus (=besproken persoon) besproken op een LIVC R?	8
8. Wanneer moet een persoon besproken worden op een LIVC R?	11
9. Hoe kan ik een casus aanmelden voor bespreking op de LIVC R?	11
10. Welke informatie kan/mag ik delen?	11
11. Wat gebeurt er met de informatie die ik deel?	12
12. Mag ik persoonsgegevens aanbrenge n en opslaan?	14
13. Welke persoonsgegevens mag ik aanbrenge n op een LIVC R?	15
14. Is de casus (= besproken persoon) op de hoogte dat hij/zij wordt besproken op een LIVC R?	15
15. Wat doet de lokale Taskforce (LTF) precies? En hoe verhoudt dit zich tot de LIVC R?	16
Contactenlijst	17

COLOFON

Een uitgave van de Vereniging van Vlaamse Steden en gemeenten, in samenwerking met de Vlaamse Overheid

Auteurs Maarten De Waele en Jörg Gebhard, VVSG-stafmedewerkers Radicalisering

Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten vzw, Bischoffsheimlaan 1-8, 1000 Brussel • info@vvsg.be, www.vvsg.be

Niets uit deze uitgave mag in enige vorm of op enige wijze worden overgenomen zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

Juni 2021

Inleiding

Complexe problemen zoals gewelddadige radicalisering, extremisme en terrorisme kennen geen eenvoudig antwoord. Personen die handelen vanuit een bepaalde ideologische motivatie doen dit om verschillende redenen (oorzaken) en worden gedreven door bepaalde prikkels (triggers) in hun dagelijkse leven (microniveau), in hun omgeving (mesoniveau) en in de maatschappij (macroniveau) die hen motiveren om strafbaar gedrag te stellen. Om een halt toe te roepen aan het proces van gewelddadige radicalisering werd in België de lokale integrale veiligheidscel inzake radicalisme, extremisme en terrorisme (kortweg LIVC R) opgericht.

Met deze vraag en antwoord fiche hopen we jullie alvast meer duidelijkheid te geven over het opzet, de werking en de finaliteit van een LIVC R. Deze antwoorden zijn een eerste houvast voor personen die meer willen te weten komen over deze cel of wensen deel te nemen aan dergelijk overleg.

Indien je na het lezen van deze fiche nog vragen zou hebben, kan je alvast een kijkje nemen in het uitgebreide draaiboek LIVC R of kan je je richten tot de VVSG-hulpdesk: radicalisering@vsg.be. Tevens vind je achteraan deze fiche ook nog een lijst met contactpersonen per sector.

1. Wat is een lokale integrale veiligheidscel of LIVC R?

Om gepast te reageren op complexe sociale problematieken is een samenspel nodig van – met elkaar verbonden – interventies op diverse levensdomeinen. We vertalen dit vandaag vaak onder de noemer: een integrale of multidisciplinaire benadering¹. Een dergelijke multidisciplinaire aanpak brengt zo veel mogelijk facetten van een problematiek en zo veel mogelijke perspectieven van een casus bij elkaar.

Daarom werd de LIVC R in het leven geroepen. De LIVC R is een multidisciplinair casusoverleg met als doel het voorkomen van terroristische misdrijven² door de situatie van personen die signalen van radicalisering vertonen gezamenlijk te bespreken en, eventueel, een geïndividualiseerd opvolgings-traject voor hen uit te werken.

Deze cel is in principe minimaal samengesteld uit de burgemeester, de korpschef van de lokale politie en de bevoegde gemeenteambtenaar. Deze actoren kunnen zich ook laten vertegenwoordigen door een andere medewerker binnen de organisatie. Zo laat de korpschef zich in de praktijk in vele gevallen vertegenwoordigen door de information officer³ van de lokale politie. De burgemeester kan eveneens personeelsleden van de gemeente of van andere diensten die op gemeentelijk niveau werken uitnodigen. Een uitnodiging is eveneens mogelijk voor leden van diensten die tot de bevoegdheden van de gemeenschappen en gewesten behoren. In beide gevallen geldt dat men er van uit dient te gaan dat deze personen, vanuit hun functie, een nuttige bijdrage kunnen leveren.

In een LIVC R leggen heel verschillende diensten en organisaties hun specifieke informatie over een casus bij elkaar. Hoe meer partijen, die over relevante informatie beschikken bij een casusoverleg, betrokken zijn, hoe beter dit is om een zo compleet mogelijk beeld van de persoon in kwestie te schetsen. Dit is dan weer een voorwaarde om het eigenlijke doel van een LIVC R te kunnen verwezenlijken: het gaat het niet enkel om een signalisatie van een bepaalde bezorgdheid maar ook en voornamelijk om het vinden van een adequate aanpak die de betreffende situatie duurzaam kan verhelpen door burgers te resocialiseren in de maatschappij. Beslissingen hierover gebeuren in samenspraak met alle aanwezige diensten en ook hier is belangrijk dat er zoveel mogelijk betrokken partijen inspraak hebben in de beslissing.

Het wettelijk kader van dit overleg is uitgewerkt in de federale wet van 30 juli 2018 tot oprichting van lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme en het Vlaams decreet van 21 mei 2021 houdende de machtiging van de Vlaamse deelnemers aan en de regeling van de modaliteiten van deelname aan de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme. De wet omvat de centrale krijtlijnen en een aantal voorwaarden waaraan het casusoverleg moet voldoen. Het doet daarbij uitdrukkelijk beroep op artikel 458ter van het Strafwetboek⁴ en maakt het op deze manier mogelijk het beroepsgeheim tijdens het casusoverleg in bepaalde mate en onder bepaalde voorwaarden te doorbreken. Het Vlaamse decreet bevat de machtiging van en bepaalt de modaliteiten van deelname voor de Vlaamse diensten en voorzieningen en gesubsidieerde organisaties om deel te nemen aan hetzelfde overleg.

Terug

1 Multidisciplinaire benaderingen in het kader van radicalisering zijn in Vlaanderen nog relatief 'jong' maar het concept kent reeds een langere praktijk in het buitenland, bijvoorbeeld in Scandinavische landen, of bij andere problematieken, bijvoorbeeld in het werkveld intrafamiliaal geweld, zie CO3 aanpak Antwerpen, Korte Ketten Mechelen, etc.

2 Deze doelstelling is bepaald door de wet van 30 juli 2018 tot oprichting van lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme.

3 Binnen de lokale politie is de information officer in de praktijk aangeduid als primair aanspreekpunt voor wat betreft de opvolging van de problematiek van gewelddadige radicalisering. Deze information officer zorgt ook voor de afstemming tussen LIVC R en LTF. De information officer heeft daarvoor een mandaat over veiligheidsmatige opvolging en informatie-uitwisseling. Zo kan de information officer vanuit de LTF bepaalde casussen voorleggen of overdragen aan de LIVC R om verder te bespreken. Ook omgekeerd kan hij/zij vanuit de LIVC R bepaalde casussen voorleggen of overdragen aan de LTF mits goedkeuring door alle effectief deelnemende leden van de LIVC R.

4 Artikel 458ter Sw. biedt een kader waarbij personen die samen overleggen over een casus informatie kunnen uitwisselen zonder dat ze hun beroepsgeheim schenden. Het stelt immers dat er geen misdrijf (in casu schending van het beroepsgeheim) wordt gepleegd *wanneer iemand die uit hoofde van zijn staat of beroep houder is van geheimen, deze meedeelt in het kader van een overleg dat wordt georganiseerd, hetzij bij of krachtens een wet, decreet of ordonnantie, hetzij bij een met redenen omklede toestemming van de procureur des Konings*. Meer informatie over dit artikel kan je terugvinden in het draaiboek LIVC R

2. Wat is het verschil tussen deradicalisering en disengagement, en waar zet de LIVC R op in?

Een veelvoorkomende misvatting is dat binnen de LIVC R zogenaamde “deradicaliseringstrajecten” of “deradicaliseringsprogramma’s” worden uitgevoerd. Dit vergt toch enige duiding.

Als antwoord op radicalisering wordt vaak gewezen op de noodzaak om personen te “deradicaliseren” of, met andere woorden, ervoor te zorgen dat er een fundamentele wijziging in het gedachtegoed van het individu plaatsvindt. In wetenschappelijk onderzoek wordt deze zienswijze bekritiseerd en wordt gesteld dat werken naar “disengagement” wenselijker is. Bij “disengagement” staat het gedachtegoed immers niet centraal, maar eerder de gedragsverandering zoals het afstand doen van illegitieme middelen (o.a. geweld, criminaliteit) om hun doel te bereiken of afstand nemen van de extremistische groep waartoe men behoort. Dit gaat niet altijd gepaard met een verandering van iemands waarden en normen. Veel ex-extremisten keuren weliswaar gewelddadig of antisociaal gedrag af, maar blijven nog steeds vasthouden aan de extreme ideeën en politieke doelen van de beweging. Dat is ook hun recht en in die zin raakt disengagement aan de essentie van de bestrijding van gewelddadige radicalisering. Eerder dan te focussen op het gedachtegoed, verhindert men dat er (opnieuw) criminele feiten worden gepleegd.

Algemeen gesproken is het dus alvast zinvoller om te spreken over disengagementstrajecten. Dit zijn ook de trajecten in het kader van opvolging en begeleiding die op een LIVC R ter sprake komen. Binnen deze trajecten kan plaats zijn voor het inwerken op het gedachtegoed van personen, maar evenzeer komen daarbij andere kwetsbare elementen aan bod die preventief kunnen werken op het vlak van gewelddadige radicalisering (Bvb.: toeleiding naar nuttige dagbesteding, activering via tewerkstelling, leerlingenbegeleiding, onderwijsmedewerkers, opvoedingsondersteuning, etc.).

[Terug](#)

3. Hoe is een LIVC R samengesteld?

De keuze van de deelnemers staat niet vast, maar kan variëren naargelang de specificiteit van de casus enerzijds en naargelang de betrokken lokale actoren en sociopreventieve diensten anderzijds. Zo kunnen eigen accenten gelegd worden in de architectuur van elke LIVC R.

De wet LIVC R voorziet een **verplichte** deelname van drie actoren, met name:

- de burgemeester en/of de door hem aangestelde vertegenwoordiger: Hij/zij is de voorzitter en daarbij verantwoordelijk voor de goede werking van de LIVC R;
- de korpschef van de lokale politie en/of de door hem aangestelde vertegenwoordiger: in regel is dit de *information officer* van de lokale politie, hij/zij vormt de brug tussen LIVC R en het veiligheidsoverleg van de Lokale taskforce (LTF)⁵ en het aanspreekpunt voor de veiligheidsmatige controle van individuen;
- de gemeenteburgemeester die instaat voor de coördinatie, de ondersteuning en de begeleiding van de verschillende preventiemaatregelen die door de gemeente worden genomen: Hij/zij neemt de rol op van coördinator die het algemeen belang en de vooropgestelde doelen voor ogen houdt.

Voorts **kan** de LIVC R worden aangevuld met de volgende leden:

- de personeelsleden van de gemeente of andere diensten die werken op gemeentelijk niveau;
- de leden van diensten die tot de bevoegdheden van de gemeenschappen en gewesten behoren en daartoe gemachtigd worden door het Vlaamse decreet (of een vaste vertegenwoordiger).

⁵ De lokale Taskforce (LTF) is een veiligheidsmatig overleg dat plaatsvindt op gerechtelijk arrondissementeel niveau in aanwezigheid van lokale en federale politie, inlichtingendiensten, Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse (OCAD), mogelijks aangevuld met relevante partners zoals het lokale parket. De LTF staat in verbinding met de LIVC R door de aanwezigheid van de *information officer* van de lokale politie in beide platformen.

De betrokken partners kunnen verschillen per gemeente en zijn bijvoorbeeld de lokale politie, de jeugddienst, de sportclub, de integratiedienst, de preventiedienst, OCMW, straathoekwerkers, scholen en CLB, CAW, justitiehuis, ondersteuningscentrum jeugdzorg, centra geestelijke gezondheidszorg, VDAB, Onthaalbureau, enz. Deze deelname gebeurt op uitnodiging van de burgemeester en gebeurt “omwille van de bijdrage die zij vanuit hun functie kunnen leveren aan een geïndividualiseerde casusgerichte opvolging”. Hun deelname aan de LIVC R is steeds vrijblijvend.

Deelnemers kun ook ad hoc, d.w.z. afhankelijk van de casussen die aan tafel worden besproken, deelnemen aan de LIVC R. In dergelijk geval is het wel wenselijk dat de ad hoc deelnemer voorafgaand aan de LIVC R een overleg heeft met de coördinator. Deze kan de ad hoc deelnemer inlichten over de verwachtingen vanuit de LIVC R naar de ad hoc deelnemer en de algemene werking van de LIVC R toelichten (hoe verloopt een vergadering van de LIVC R? Hoe kan informatie gedeeld worden? Wat zijn de rechten van de deelnemer? Etc.).

Enkele instituties met een uitgesproken veiligheids- en inlichtingenkarakter worden uitdrukkelijk uitgesloten van deelname aan de LIVC R om de preventieve aard van het overleg te beklemtonen. Hieronder vallen bijvoorbeeld het OCAD, de Veiligheid van de Staat, de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid, het openbaar ministerie en de geïntegreerde politiedienst met uitzondering van de *information officer*. Al deze vermelde diensten zetelen wel in de LTF. De information officer van de lokale politie zetelt als enige actor vanuit de veiligheidsdiensten in de LIVC R en fungeert als verbindingspersoon tussen de LTF en de LIVC R.

[Terug](#)

4. Kan ik deelnemen aan het LIVC R?

Personen en organisaties moeten voor het overleg worden uitgenodigd door de burgemeester. Zelfs als personen niet worden uitgenodigd, kunnen ze wel uit eigen beweging casussen aanmelden bij de respectieve burgemeester of vragen aan de burgemeester om uitgenodigd te worden op het casusoverleg. Zoals bij elke informatie-uitwisseling in het kader van een LIVC R geldt ook bij de aanmelding van casussen de algemene geheimhoudingsplicht. Meer informatie over deze geheimhoudingsplicht en het delen van informatie op een LIVC R kan je terugvinden in het draaiboek LIVC R.

Niet iedereen kan zomaar deelnemen aan een LIVC R. Naast een uitnodiging door de burgemeester dienen deelnemers gekwalificeerd te zijn “omwille van de bijdrage die zij vanuit hun functie kunnen leveren aan een geïndividualiseerde casusgerichte opvolging”. De afweging van deze kwalificatie gebeurt door de burgemeester.

De deelnemers aan een LIVC R zijn over het algemeen medewerkers van een dienst, voorziening of gesubsidieerde organisatie. De uitnodiging voor de LIVC R geldt voor een specifieke persoon (met name degene die betrokken is bij de persoon waarvoor een casusoverleg wordt georganiseerd), deze kan zich niet laten bijstaan tijdens het overleg. Wel wordt de mogelijkheid geboden om een **vaste vertegenwoordiger** (bv. een leidinggevende, directielid, collega) aan te stellen die deelneemt aan het casusoverleg. Deze vertegenwoordigt de organisatie en/of de persoon die betrokken is op de casus. De optie om een vaste vertegenwoordiger aan te stellen bevordert de vertrouwensrelatie in een casusoverleg en kan ook de vrees van veldwerkers verminderen om zich tegenover hun cliënten te compromitteren. Het decreet voorziet de mogelijkheid dat de geheimplichtige bepaalde gegevens, die gedekt zijn door het beroepsgeheim, kan delen met deze vaste vertegenwoordiger van haar/zijn organisatie die effectief deelneemt aan het casusoverleg van de LIVC R. Op die wijze kan bijvoorbeeld een hulpverlener binnen een CAW geheimen delen met haar/zijn teamverantwoordelijke, die aan het casusoverleg zal deelnemen. Anderzijds, biedt het decreet ook een rechtsgrond voor de terugkoppeling van de vaste vertegenwoordiger naar de geheimplichtige die betrokken is op de tijdens het casusoverleg besproken casus. Zo zal bijvoorbeeld de teamverantwoordelijke, die onderworpen

is aan een specifieke geheimhoudingsplicht in het kader van het casusoverleg, toch kunnen terugkoppelen naar de betrokken hulpverlener binnen het CAW.

Enkele instellingen met een uitgesproken veiligheids- en inlichtingenkarakter worden uitdrukkelijk uitgesloten van deelname aan de LIVC R om de preventieve aard van het overleg te beklemtonen. Hieronder vallen bijvoorbeeld het OCAD, de Veiligheid van de Staat, de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid, het openbaar ministerie en de geïntegreerde politiedienst met uitzondering van de *information officer*. Al deze vermelde diensten zetelen wel in de LTF. De information officer van de lokale politie zetelt als enige actor vanuit de veiligheidsdiensten in de LIVC R en fungeert als verbindingspersoon tussen de LTF en de LIVC R.

[Terug](#)

5. Kan ik weigeren om deel te nemen aan het LIVC R?

Deelname aan de LIVC R is steeds vrijwillig. Indien men niet wenst in te gaan op de uitnodiging, wordt verwacht dat een **gemotiveerd antwoord** wordt bezorgd aan de burgemeester waarom de persoon niet wenst deel te nemen. Dit antwoord kan zowel mondeling als schriftelijk worden meegedeeld. Mogelijks zijn er erg plausibele redenen om niet deel te nemen. Zo zou het kunnen dat bijvoorbeeld een hulpverlener niet wil deelnemen omdat hij denkt dat hij zijn beroepsgeheim dan gaat schenden. Een hulpverlener zou bijvoorbeeld kunnen aangegeven dat de vertrouwelijke relatie ten opzichte van diens cliënt in gedrang komt door deelname aan de LIVC R. Hij of zij dient dan een gemotiveerd antwoord te richten aan de burgemeester. Het doel van dit gemotiveerd antwoord zit niet in de verantwoording van weigering, maar dient vooral om het gesprek rond de deelname, de bijdrage aan het overleg en eventuele misverstanden uit te klaren over de werkwijze en de verwachtingen vanuit de LIVC R. Zo kan de burgemeester dan in gesprek met de (organisatie van de) genodigde aangeven dat de LIVC R een preventieve insteek heeft, waarbij elke deelnemer een spreekrecht heeft en waarbij het de bedoeling is om de betrokken persoon te begeleiden en verder op te volgen. Na een eventueel gesprek met de burgemeester over de deelname aan de LIVC R, staat het de (organisatie van de) genodigde nog steeds vrij om te weigeren om deel te nemen. Deze weigering hoeft weliswaar niet definitief te zijn. De genodigde kan op elk moment terug contact opnemen met de burgemeester om een plaats op te nemen in de LIVC R.

Dit gemotiveerde antwoord valt eveneens onder de geheimhoudingsplicht van de LIVC R en mag niet met derden worden gedeeld. Dit waarborgt ook een vertrouwelijke uitwisseling tussen de betrokkene en de burgemeester over deze motivatie tot weigering. Het is immers erg belangrijk dat de burgemeester een eerlijk signaal over mogelijke hinderpalen, zorgen of technische details ontvangt om deze te kunnen verhelpen. Vrijwilligers hoeven hun weigering tot deelname niet te motiveren.

Er is geen sanctie verbonden aan de weigering om deel te nemen. De niet-deelname aan een LIVC R heeft dus geen negatieve gevolgen voor de genodigden of hun organisatie in kwestie. Zo is het voor wat betreft de gesubsidieerde organisaties van belang te vermelden dat niet-deelname geenszins betekent dat de betrokken organisaties op basis hiervan hun subsidies kunnen verliezen. Noch kan het de bedoeling zijn dat in een beheersovereenkomst staat opgenomen dat de subsidiering van de organisatie wordt gekoppeld aan deelname aan de LIVC R. Bovendien hoeft een niet-deelname aan een LIVC R niet te verhinderen dat er vanuit de organisatie preventief kan samengewerkt worden met de deelnemers aan de LIVC R.

Mogelijks zijn er ook deelnemers aan de LIVC R die na verloop van tijd beginnen te twijfelen aan hun deelname. Ook in dat geval dient de (organisatie van de) deelnemer – naar aanleiding van een specifieke uitnodiging – een gemotiveerd antwoord te richten aan de burgemeester over de reden waarom men niet verder zal deelnemen.

[Terug](#)

6. Wie wordt er besproken op een LIVC R?

Niet iedereen kan zomaar onderwerp uitmaken van een bespreking op de LIVC R. Binnen het wettelijk kader wordt bepaald dat er minimaal sprake moet zijn van een preventieve insteek. Er dienen dus al bepaalde bezorgdheden of signalen van radicalisering aanwezig te zijn om een individu te bespreken. De signalen hoeven daarom nog geen normen te overschrijden, maar kunnen een teken aan de wand zijn van een voedingsbodemp voor (gewelddadige) radicalisering. Denk daarbij aan uitingen van (maatschappelijke) frustraties bij identiteitsvorming in de klas of op sociale media die gevoed worden door een gevoel van onrechtvaardigheid, sociale uitsluiting, discriminatie, vernedering en diverse andere onderliggende problematieken. Het 'radicaliseringsproces' wordt gedefinieerd als *“Een dynamisch proces dat begint met een vervreemding van de samenleving en van het politieke systeem, een groeiende intolerantie ten overstaan van een gedachtegoed dat men niet deelt en de toenemende bereidheid om geweld te aanvaarden als middel om het eigen gedachtegoed op te leggen aan anderen.”*. Dit is dus een belangrijke voorwaarde opdat iemand voorwerp van bespreking kan uitmaken op een LIVC R.

In de praktijk is het niet steeds eenvoudig om te bepalen of bepaalde bezorgheidssignalen wel of niet voldoen aan de theoretische en/of wettelijke bepaling van “radicalisering” of “voorkomen van terrorisme”. Voorspellingen over toekomstig gedrag zijn moeilijk te maken, maar in overleg met verschillende actoren kan wel nagegaan worden welke beschermende en risicovolle factoren aanwezig zijn bij de desbetreffende persoon (= casus). Immers, niet alleen het risicogedrag maar ook positieve factoren en evoluties worden op een LIVC R besproken. Het is op een LIVC R dat deelnemers in onderling overleg kunnen beslissen of er wel dan niet een verdere nood is om specifieke casus verder op te volgen (zie vraag 9).

Een belangrijk aandachtspunt bij het bespreken van casussen waarbij minderjarigen in beeld komen zijn de gewaarborgde rechten van het kind. Deze zijn opgenomen in het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind, kortweg het Kinderrechtenverdrag. Kinderrechten hebben betrekking op personen jonger dan 18 jaar, of minderjarigen. Vlaanderen keurde het Kinderrechtenverdrag goed bij decreet van 15 mei 1991 en moet hier dus steeds gehoor aan geven bij initiatieven die impact kunnen hebben op kinderen en jongeren. Deze rechten moeten vertrekken vanuit een beschermingsbril waarbij in eerste instantie moet worden ingezet op preventie⁶. Een belangrijke tool om een beter begrip van de noden en rechten van de minderjarigen te krijgen is het stappenplan over het belang van het kind. Om op een adequate manier dit belang van het kind af te wegen tegenover belangen van andere betrokkenen kan deze tool⁷ een handig kader bieden.

[Terug](#)

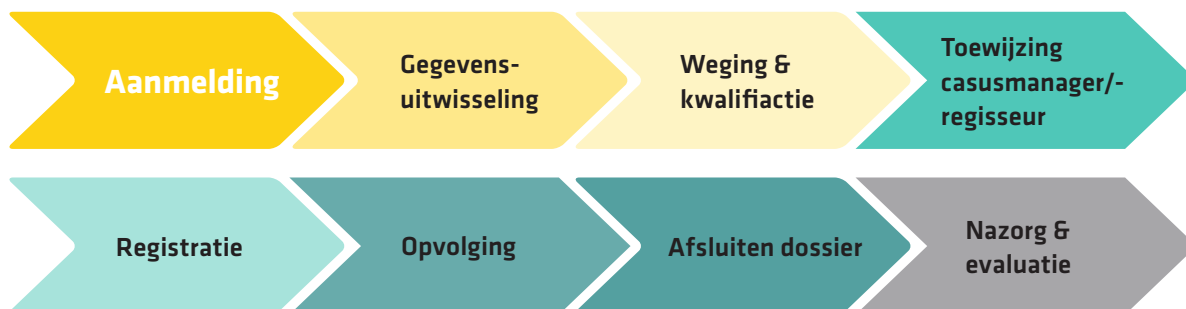
7. Hoe wordt een casus besproken op een LIVC R?

Een doeltreffende casusbespreking vergt een procesmatige aanpak van aanmelding tot nazorg in diverse stappen. Deze stappen zijn niet wettelijk bepaald maar zijn in de praktijk gegroeid. Binnen elk van deze stappen worden gegevens uitgewisseld. Dit gebeurt constant en in alle stadia van het proces. In het begin van een casus, direct na de aanmelding, is de verzameling van alle relevante informatie cruciaal om een goede inschatting te kunnen maken van de situatie. Het is daarom belangrijk dat er zowel belastende als ontlastende informatie wordt gedeeld.

6 Meer informatie over het Kinderrechtenverdrag vind je hier terug: <https://www.vlaanderen.be/cjm/nl/jeugd/vlaams-jeugd-en-kinderrechtenbeleid/kinderrechten/kinderrechtenverdrag>

7 De verdere informatie en handleiding vind je hier terug: <https://www.vlaanderen.be/cjm/nl/jeugd/vlaams-jeugd-en-kinderrechtenbeleid/5-stappen-naar-een-beslissing-het-belang-van-het-kind>

Het onderstaande voorbeeld van stappenplan is chronologisch gestructureerd en geeft belangrijke elementen aan voor een goed gestructureerd casemanagement:

Praktijkvoorbeeld procesmatige aanpak LIVC-R

Aanmelding: elke potentiële deelnemer van een LIVC R kan een casus aanmelden bij de burgemeester. Vanaf de aanmelding van een casus dient de geheimhoudingsplicht in acht te worden genomen. Het is de bedoeling dat deze aanmelding reeds voor het casusoverleg gebeurt, zodat de verschillende partners tijd hebben om hun informatie over de betreffende persoon of situatie te verzamelen. Het is wenselijk dat de aanmelding in persoon gebeurt om de vertrouwelijkheid van de gegevens te bewaren. De Vlaamse Toezichtcommissie⁸ benadrukt verder dat, indien aanmelding in persoon niet lukt, de communicatie via beveiligde kanalen moet gebeuren. Sommige LIVC's R gebruiken ook specifieke aanmeldingsfiches. Belangrijk is wel dat er geen verplichting bestaat om een casus aan te melden. Elke potentiële deelnemer van een LIVC R beslist zelf op basis van de verzamelde elementen en mogelijk na overleg met zijn/haar dienst of organisatie om al dan niet een casus aan te melden.

Gegevensuitwisseling: gegevensuitwisseling is de essentie van een casusoverleg. Dit gebeurt constant en in alle stadia van de casusopvolging. In het begin van een casus, direct na de aanmelding, is de verzameling van alle relevante informatie echter cruciaal om een goede inschatting te kunnen maken van de situatie. Het is daarom belangrijk dat er zowel belastende als ontlastende informatie wordt gedeeld. Het is ook aangewezen dat de partij die gegevens aanbrengt ook eigenaar van deze informatie blijft. Dit betekent concreet dat deze informatie enkel mits toestemming van de verlenende partij door andere partners van de LIVC R mag worden gebruikt. Casuseigenaarschap is geen vereiste, maar waarborgt het vertrouwen binnen een LIVC R. Het kan daarom ook nuttig zijn om dit punt uitdrukkelijk met de partners uit te klaren en idealiter ook schriftelijk vast te leggen, bijvoorbeeld in een huishoudelijk reglement.

Weging en kwalificatie: een goede, op onderling vertrouwen gebaseerde gegevensuitwisseling is de basis voor een grondige weging en kwalificatie van de verleende informatie. Wegen de elementen zwaar genoeg om concrete acties te ondernemen, bijvoorbeeld in de vorm van een uitgewerkt begeleidingstraject? Of zijn de elementen niet zwaar genoeg om deze casus verder op te volgen? Dan kan bijvoorbeeld bij een later casusoverleg nog getoetst worden of er ondertussen verdere informatie is bijgekomen of – indien dit niet het geval is – het dossier kan worden gesloten. De LIVC R in Antwerpen maakt gebruik van de Radix-tool Antwerpen (RTA) om met een hulp-instrument de weging en kwalificatie van informatie te standaardiseren. De tool zelf is niet publiek beschikbaar. Geïnteresseerden kunnen voor vragen terecht bij radicalisering@vmsg.be.

⁸ De Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens, is als toezichthoudende autoriteit verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van de Algemene Verordening Gegevensbescherming door de Vlaamse bestuursinstanties

Toewijzing casusmanager en casusregisseur: De basis van een goed casusbeheer is een competente casusmanager. Dit moet niet altijd dezelfde persoon zijn en in grotere steden zou dit ook niet werkbaar zijn. Dit kan bijvoorbeeld de persoon zijn die de specifieke casus ook heeft aangemeld. In ieder geval zou de casusmanager over een goed netwerk met diensten en instanties moeten kunnen beschikken die voor het traject van deze specifieke casus essentieel zijn. De casusmanager activeert essentiële partners, monitort de vooruitgang van het traject en stuurt, indien nodig, bij. Hij/zij zorgt voor een goede terugkoppeling van alle belangrijke ontwikkelingen omtrent deze casus naar de LIVC R. Intern is het van belang dat de rol van een casusmanager duidelijk is gedefinieerd en algemeen is gekend. Zowel intern als ook extern is het wenselijk dat de casusmanager een duidelijk mandaat door de LIVC R heeft ontvangen. Idealiter is dit een mandaat dat sterk genoeg is om andere diensten te kunnen activeren. Vaak neemt in een LIVC R de casusmanager onuitgesproken ook de rol van een casusregisseur over, hoewel dit twee verschillende rollen zijn. Het moet voor iedereen binnen de LIVC R duidelijk zijn dat de casusmanager de eindverantwoordelijkheid over een specifieke casus in zijn of haar handen houdt en ook als enige persoon hierover naar de andere leden heen communiceert. Een casusregisseur bewaart het zicht op het geheel en behoudt een helikopterzicht op alle casussen van een LIVC R. Hij of zij identificeert bij individuele casussen mogelijke effecten, synergiën of interacties met anderen. Een casusregisseur superviseert het proces dat specifieke casussen doorlopen en ondersteunt de activering van derden indien de casusmanager hier hinder ondervindt. Een goede casusregisseur blijft op de achtergrond en faciliteert de casusmanager bij zijn opdracht.

Registratie: Het Vlaams decreet (art.9) creëert rechtszekerheid rond de verwerking van persoonsgegevens voor de Vlaamse deelnemers van een LIVC R. Na elk LIVC R kunnen de diensten en voorzieningen nagaan welke persoonsgegevens worden geregistreerd in het eigen dossier. Elke actor van de LIVC R is verantwoordelijk voor het al dan niet registreren van persoonsgegevens, die hij/zij als noodzakelijk beschouwt voor het aanmelden of opvolgen van een individueel dossier met het oog op realisatie van de doelstelling van de LIVC R. Dit kunnen gevoelige persoonsgegevens betreffen en daarom is diegene die deze data opslaat ook verplicht om gepaste maatregelen te nemen over het veilige bewaren van de gegevens. Het geheim van het overleg moet immers gegarandeerd kunnen worden. Een actor van de LIVC R is echter niet verplicht om gedeelde persoonsgegevens te registreren.

Opvolging: Binnen de LIVC R wordt een gepersonaliseerde opvolging op maat uitgewerkt, die ondersteund en uitgedragen wordt door de relevante deelnemers van de LIVC R. Het is ook mogelijk dat derden bij het uitvoeren van het opvolgingstraject worden betrokken. Belangrijk is de terugkoppeling en rapportage van uitdagingen, opportuniteiten en vooruitgang van een casus.

Afsluiten van casus: Het afsluiten van een casus is niet evident omdat zowel vanuit veiligheids- als zorgperspectief het immers cruciaal is om een globaal beeld te hebben van de voorgeschiedenis van casussen of op te volgen individuen. Echter, vanaf het moment dat er niet langer bezorgdheden zijn over het individu in het kader van radicalisering vervalt ook het criterium om een individu te bespreken en op te volgen vanuit het LIVC R. Dan heeft de betreffende persoon ook het recht op vergetelheid en dienen persoonsgegevens te worden verwijderd (zie draaiboek LIVC R).

Nazorg/evaluatie van aanpak: Bij een LIVC R gaat het om een aanpak die zowel oog heeft voor de voedingsbodem van radicalisering door bevordering van sociale inclusie en positieve identiteitsontwikkeling als voor de stok achter de deur, een repressieve aanpak met zicht op re-integratie, herstel & nazorg. Een integrale visie beklemtoont aldus dat preventie en nazorg het noodzakelijke complement zijn van curatie en repressie. Daarbij komt nog dat de werking van een LIVC R een impact kan hebben op de vrijheidsrechten van personen. Daarom is ook de nazorg van een casus en de evaluatie van aanpak extra belangrijk voor een LIVC R.

Meer informatie over de bovenstaande stappen vind je terug in het Draaiboek LIVC R.

[Terug](#)

8. Wanneer moet een persoon besproken worden op een LIVC R?

Een verplichting om een persoon te bespreken op een LIVC R is er niet. Een casusoverleg binnen een LIVC R is een preventief overleg waarbij elke deelnemer zelf de beslissing dient te nemen wanneer hij/zij een casus op de LIVC R wil aanmelden. De keuze tot het eventuele bespreken van de aangemelde casus(sen) op een LIVC R ligt bij de burgemeester of diens vertegenwoordiger.

Ook bij de aanmelding is het aangewezen dat zoveel mogelijk informatie – voor zover toegelaten⁹ – gedeeld wordt zodat alle facetten, zowel positieve evoluties als risicogedrag, volledig en genuanceerd in kaart kunnen worden gebracht en besproken. Zo kan de deelnemers beter de aangemelde casus inschatten en kan de betrokken persoon ook beter worden bijgestaan. Bij de aanmelding van een casus dient de geheimhoudingsplicht in acht te worden genomen.

In geval van hoogdringendheid dient niet de LIVC R te worden verwittigd, maar wel de veiligheidsdiensten of de procureur des Konings¹⁰.

[Terug](#)

9. Hoe kan ik een casus aanmelden voor bespreking op de LIVC R?

Vóór het melden van signalen dient de aanmelder steeds voorafgaandelijk af te wegen of het betreffende zorgsignaal gebaat is bij een bespreking op een LIVC R. De aanmelder kan deze afweging best intern bespreken met zijn of haar overste – het is immers belangrijk dat de dienst of organisatie deze beslissing ondersteunt. Indien er twijfels zouden zijn of het wenselijk is om de casus te bespreken op een LIVC R kan de casus ook anoniem worden aangemeld voor kwalificatie in de LIVC R. Indien de casus vervolgens wordt gekwalificeerd als wenselijk om te bespreken heeft het wel de voorkeur om de persoonsgegevens bekend te maken. Bij het anonieme bespreken van een casus kan er immers cruciale informatie verloren gaan omdat niet alle partners inbreng kunnen geven over de exacte situatie.

Elk lid van een LIVC R kan casussen aanleveren van een persoon waarvoor er aanwijzingen bestaan dat hij of zij zich in een proces van radicalisering bevindt. De memorie van toelichting bij het Vlaams decreet raadt in beginsel een mondelinge aanmelding aan, tenzij de aanmelding via beveiligde communicatiekanalen kan gebeuren. In sommige LIVC's R wordt hiervoor een aanmeldingsfiche gebruikt. Als u geen deelnemer van een LIVC R bent en toch een bezorgdheid wil aanbrengen, dan neem je dus best contact op met de coördinator van de LIVC R, de burgemeester of zijn vertegenwoordiger.

Bij de aanmelding van een casus dient de geheimhoudingsplicht in acht te worden genomen.

[Terug](#)

10. Welke informatie kan/mag ik delen?

De keuze om informatie te delen ligt steeds in handen van de deelnemer. Hij of zij heeft een **spreekrecht** gedurende het casusoverleg van de LIVC R, geen spreekplicht. Om een LIVC R zo efficiënt mogelijk te laten werken en de betrokkene zo goed mogelijk te begeleiden, is het wel aangewezen dat zoveel mogelijk informatie – voor zover relevant en proportioneel in functie van de finaliteit van het casusoverleg (voorkomen van terrorisme) – gedeeld wordt zodat alle facetten, zowel positieve evoluties als risicogedrag, volledig en genuanceerd in kaart kunnen worden gebracht en besproken. Zo kan de betrokken persoon ook beter worden bijgestaan. De ervaring leert dat de benodigde informatie enkel vrijwillig en in detail wordt gedeeld als het voor de informatieverlener duidelijk is wat met deze informatie gebeurt en met welke finaliteit. De deelnemers beslissen zelf wat ze relevant en proportioneel vinden.

⁹ Met name de informatie die relevant en proportioneel is in functie van de finaliteit van het casusoverleg (met name voorkomen van terroristische misdrijven).

¹⁰ Voor meer informatie over meldrechten en meldplichten, <https://www.law.kuleuven.be/isr/wegwijzer-4-1>.

Belangrijk is dat elke deelnemer aan de LIVC R gebonden is aan de geheimhoudingsplicht¹¹. Met andere woorden vallen alle geheimen die een deelnemer vertelt of te horen krijgt, onder deze geheimhoudingsplicht, ongeacht men zelf beroepsgeheimhouder is of niet. De geheimhouding is dus gebonden aan de besproken geheime informatie. Hierdoor is ook de vaste vertegenwoordiger (zie vraag 4) gebonden door deze geheimhoudingsplicht, alsook de persoon die ingelicht wordt door de vaste vertegenwoordiger van zijn/haar organisatie (meestal de medewerker die het dossier van de betrokken persoon opvolgt).

Het decreet bepaalt hiervoor het juridisch kader voor de Vlaamse deelnemers. Afspraken, in het bijzonder indien ze schriftelijk zijn gemaakt, zoals in huishoudelijke reglementen, kunnen hier bijkomend bij helpen. Ook zo kan proactief worden vermeden dat deelnemers zich geïntimideerd voelen om informatie te delen.

[Terug](#)

11. Wat gebeurt er met de informatie die ik deel?

Alle informatie die in het kader van een LIVC R wordt gedeeld valt onder de wettelijke geheimhoudingsverplichting en mag enkel en alleen worden gebruikt voor de doeleinden van een LIVC R. De geheimhoudingsverplichting is het basisbeginsel voor een vertrouwensvol casusoverleg. Indien de LIVC R toch informatie wil doorgeven aan het OCAD, de politie of de inlichtingsdiensten, die in de LTF zetelen, moet dit via de terugkoppelingsfiche en de information officer gebeuren. Alle leden van de LIVC R dienen hiervoor hun uitdrukkelijk toestemming te verlenen en de inhoud dient in consensus te worden goedgekeurd. Deze informatiestroom van LIVC R naar LTF is noodzakelijk voor een goede opvolging en een actueel beeld van personen (entiteiten) die opgenomen zijn in de Gemeenschappelijke Gegevensbank van het OCAD (GGB). Het is maar door deze informatie vanuit de LIVC R mee te nemen dat er een correcte risico-inschatting gemaakt kan worden. Dit is in het belang van zowel de maatschappij als de betrokken persoon. Deze laatste heeft er immers ook baat bij dat naast negatieve elementen ook positieve elementen kunnen doorgegeven worden waardoor hij/zij niet langer dan strikt noodzakelijk moet worden opgenomen in de GGB. Indien er geen consensus bestaat onder de leden, dan is er geen toestemming om de terugkoppelingsfiche in te vullen.

Zoals de naam aangeeft werkt een LIVC R integraal. Dit betekent dat een LIVC R zowel oog heeft voor sociale inclusie en bevordering van positieve identiteitsontwikkeling als voor herstel, nazorg en re-integratie. Deze twee elementen zijn complementair. Een LIVC R is daarom ook multidisciplinair samengesteld. Verschillende actoren met diverse perspectieven bundelen hun informatie over een casus, komen tot een weging van de elementen en beslissen op basis van deze informatie over een aanpak die tot een constructieve oplossing moet leiden en de besproken persoon dus finaal ten goede komt.

Het is duidelijk dat een integrale en multidisciplinaire aanpak enkel kan werken indien de nodige informatie ook feitelijk wordt gedeeld. Omdat er een spreekrecht en geen spreekplicht geldt binnen een LIVC R, is het nodig dat voor alle deelnemers duidelijkheid heerst over het delen van informatie.

Daarom wordt op lokaal niveau vaak een huishoudelijk reglement en/of een samenwerkingsprotocol afgesloten met daarin afspraken om mogelijke problemen te verhinderen. In deze reglementen of protocollen zijn er naast de juridische krijtlijnen ook een aantal praktische richtlijnen die noodzakelijk zijn in het kader van het geïndividualiseerde opvolgingstraject. Deze elementen vormen een kader voor duidelijke afspraken tussen de leden om goed af te stemmen over de verdere opvolging en begeleiding. Wanneer dat niet wordt toegepast kunnen zich moeilijkheden voordoen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan een vertegenwoordiger van het OCMW die op een LIVC R aangeeft dat een maat-

¹¹ Meer informatie over de geheimhoudingsplicht en delen van informatie kan je terugvinden in het Draaiboek LIVC R.

schappelijk werker tijdens een huisbezoek heeft vastgesteld dat de cliënt een verzameling heeft met nazipropaganda. Na de LIVC R vergadering besluit de preventieambtenaar van de gemeente om dit verder te onderzoeken en wordt gevraagd aan een buurtwerker om bij de betrokken persoon langs te gaan, zonder iets te vertellen over de aanwezige propaganda aangezien deze anders de geheimhoudingsplicht van de LIVC R zou schenden. Toch zal dit toevallig bezoek van de buurtwerker wellicht het vermoeden bij de besproken persoon aanwakkeren dat de OCMW-medewerker informatie heeft doorgespeeld aan deze buurtwerker. Dergelijke actie zal het vertrouwen van de persoon naar de maatschappelijk werker en de organisatie sterk schaden en dient dus vermeden te worden. Onderlinge afstemming over gegevensuitwisseling en duidelijke afspraken met betrekking tot verdere actie en wie welke rol vervult, zijn dus cruciaal om de vertrouwensrelatie met de op een LIVC R besproken persoon niet te schenden.

Om zo'n situaties te voorkomen, nemen diverse LIVC's R voorzorgsmaatregelen waarin in consensus wordt bepaald welke actor(en) de casus verder zal/zullen opvolgen en welke acties er door welke dienst ondernomen zullen worden. Hieronder wordt een voorbeeld beschreven uit het samenwerkingsprotocol van Gent waarin een aantal richtlijnen zijn opgenomen voor een duidelijk afgestemde gegevensuitwisseling.

Samenwerkingsprotocol stad Gent

Gegevensuitwisseling

Alle leden van het kernteam beschikken over een mandaat om namens hun eigen organisatie een constructieve bijdrage te leveren aan de aanpak van radicalisering. Zij kunnen in het kader van dit project informatie delen.

Om het doorgeven van niet-anonieme persoonsgebonden informatie in overeenstemming te brengen met de wettelijke en deontologische regels van de leden van de kerngroep (i.e. LIVC R); wordt rekening gehouden met volgende voorwaarden:

- Het delen van informatie is in het belang van de betrokkene: dat wil zeggen, van belang om gevallen van (dreigende) radicalisering te voorkomen of te verhelpen, om betrokkene(n) en hun familie ondersteuning en begeleiding te bieden.
- Enkel die gegevens die noodzakelijk en relevant zijn, worden uitgewisseld ('need to know' versus 'nice to know'): het gaat om de gegevens die noodzakelijk en relevant zijn om ondersteuning te kunnen bieden.
- Belangen van derden mogen niet worden geschaad.
- De partij die gegevens aanbrengt blijft eigenaar hiervan; deze informatie mag enkel gebruikt worden met akkoord van diegene die de informatie heeft aangebracht, dit voor zover de strafwet geen verplichting oplegt tot mededeling.
- De partners beslissen steeds zelf of en welke informatie zij delen; zij volgen hierbij hun eigen wettelijke en deontologische regels; belangrijk is om hierbij steeds de afweging te maken hoe de bij een dossier betrokken personen het best worden geholpen.
- In ieder geval mag geen afbreuk gedaan worden aan het geheim van het onderzoek.
- Partijen en al diegenen die bij de behandeling van de dossiers betrokken zijn, zijn gehouden door het beroepsgeheim.

Andere voorbeelden van samenwerkingsovereenkomsten of huishoudelijke reglementen kunnen bekomen worden bij radicalisering@vvsb.be.

[Terug](#)

12. Mag ik persoonsgegevens aanbrengen en opslaan?

Ja, het decreet LIVC R voorziet dat persoonsgegevens mogen verwerkt worden door een deelnemer van de bij het decreet gemachtigde diensten, voorzieningen, gesubsidieerde organisaties en gemeenten die deelnemen aan een casusoverleg binnen een LIVC R, niet door andere actoren.

Onder het verwerken van gegevens wordt verstaan het delen van informatie en de registratie in het eigen – eventueel afzonderlijk – dossier van persoonsgegevens die noodzakelijk zijn om de doelstelling van de LIVC R te realiseren. Ook wordt in het decreet de mogelijkheid voorzien voor de Vlaamse actoren om persoonsgegevens te verwerken met het oog op het aanmelden van een casus. Elke Vlaamse deelnemer, bijvoorbeeld een CAW, kan dus afzonderlijk informatie uit het casusoverleg registeren in haar eigen dossier. Die gegevens vallen dan onder de regeling uit het LIVC decreet, niet onder de regeling uit CAW-regelgeving.

De betrokken partners zijn zelf verantwoordelijk voor het opslaan van gegevens. Deze gegevens mogen niet openbaar toegankelijk zijn, niet voor de andere leden van de LIVC R, bijvoorbeeld in gedeelde dossiers, noch voor andere personeelsleden van de organisatie of vrijwilligers. Omdat het om geheime informatie gaat, moeten de partners adequate veiligheidsmaatregelen voorzien om te verhinderen dat derden toegang krijgen tot deze data. Dit is niet voor alle organisaties evident. Het registeren van de gedeelde info op een casusoverleg is echter zeker niet verplicht.

De leden van de LIVC R zijn ook verantwoordelijk voor het verwijderen van de data – de dataverwerking is immers niet eindeloos. Individuen hebben het recht op vergetelheid, wat inhoudt dat na verloop van tijd de persoonsgegevens dienen te worden verwijderd. Als algemeen principe geldt, conform de algemene verordening gegevensbescherming (AVG), dat persoonsgegevens niet langer mogen bewaard worden dan noodzakelijk is voor het doeleinde van de gegevensverwerking – in casu de voorkoming van terroristische misdrijven.

Het decreet vermeldt dat een maximale bewaartermijn is vastgelegd van één jaar, die aanvangt op de datum van de laatste bespreking van de betrokkene op het casusoverleg. De éénjarige bewaartermijn wordt dus telkens gestuit door een nieuwe bespreking op het casusoverleg. Met andere woorden, als de casus binnen het jaar opnieuw besproken wordt, dan begint op de datum van die bespreking een nieuwe termijn van één jaar te lopen. Wel kunnen er, binnen de klijlijnen van het decreet, in het huishoudelijk reglement afspraken worden gemaakt rond het afsluiten van een casus en bijgevolg het verwijderen van de gegevens.

Daarnaast wordt er tevens in de mogelijkheid voorzien om de maximale bewaartermijn te verlengen tot vijf jaar als het gaat om personen van wie er ernstige aanwijzingen zijn dat zij daadwerkelijk een terrorisme risico vormen. In dat geval dient de langere bewaartermijn gemotiveerd te worden door de verwerkingsverantwoordelijke. Het is aangewezen dat deze motivering uitdrukkelijk en op afdoende wijze door de verwerkingsverantwoordelijke in het dossier wordt vermeld aan de hand van de volgende objectieve criteria: de ernst van de feiten, het feit dat de betrokken persoon vroeger reeds het voorwerp is geweest van een aanhouding, en/of de ernst van de verdenkingen die rusten op een persoon, en waar deze feiten, aanhoudingen of verdenkingen kaderen binnen de preventie van terrorisme of gewelddadige radicalisering. Opdat alle diensten en voorzieningen en gesubsidieerde organisaties op een gelijkaardige wijze zouden omgaan met de verlenging van de bewaartermijn, is het aangewezen om dit te bespreken op een LIVC R.

[Terug](#)

13. Welke persoonsgegevens mag ik aanbrengen op een LIVC R?

Als algemene regel geldt dat persoonsgegevens enkel kunnen worden verwerkt (dat betekent: het delen van persoonsgegevens met andere deelnemers aan de LIVC R en het in het eigen dossier opnemen van persoonsgegevens) indien en voor zover dit noodzakelijk, relevant en proportioneel is binnen de doelstelling van de LIVC R, met name het voorkomen van terroristische misdrijven.

In artikel 9 van het decreet LIVC R is een lijst opgenomen van persoonsgegevens die mogen verwerkt worden:

- 1° identificatie-en contactgegevens;
- 2° gegevens over beroep, beroepsbekwaamheid, opleiding en vorming;
- 3° leeftijd, geslacht, nationaliteit, burgerlijke staat en verblijfsstatuut;
- 4° gegevens betreffende schulden en solvabiliteit;
- 5° gegevens betreffende de levensstijl, vrijetijdsbesteding en sociale context;
- 6° gegevens betreffende de gezinssamenstelling;
- 7° gegevens betreffende de woonomstandigheden;
- 8° politionele en gerechtelijke gegevens;
- 9° gegevens betreffende de gezondheid;
- 10° gegevens betreffende risicosituaties en -gedragingen;
- 11° gegevens waaruit herkomst of afkomst blijkt;
- 12° gegevens waaruit politieke, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen blijken;
- 13° gedragsgegevens;
- 14° andere gegevens die noodzakelijk zijn om de doelstelling van de LIVC R te realiseren.

De persoonsgegevens kunnen verwerkt worden van zowel de personen die besproken worden in de LIVC R¹² als de relaties en contacten van die personen. Belangrijk is daarbij wel dat steeds voor ogen wordt gehouden dat de verwerking van persoonsgegeven noodzakelijk moet zijn om de doelstelling van de LIVC R (m.n. het voorkomen van terroristische misdrijven) te realiseren.

[Terug](#)

14. Is de casus (= besproken persoon) op de hoogte dat hij/zij wordt besproken op een LIVC R?

In beginsel is de betrokken persoon niet op de hoogte van het feit dat hij/zij besproken wordt. Echter kan er in bepaalde gevallen wel een meerwaarde zijn om de betrokken persoon op de hoogte te stellen van het feit dat hij/zij het voorwerp uitmaakt van een bespreking op het LIVC R overleg.

Dit kan in de praktijk evenwel zorgen voor een spanningsveld tussen bijvoorbeeld een hulpverlener en de andere actoren aan tafel omdat het raakt aan de fundamentele opdrachten van beide deelnemers aan het overleg. Aan de ene zijde staat immers de veiligheidsmatige opdracht om terrorisme te voorkomen en aan de andere zijde staat de maatschappelijke opdracht van sociopreventieve actoren die gestoeld is op de vertrouwensband, wederzijds respect en samenwerking. Toch is het niet onmogelijk om beide visies te verzoenen. Terrorismen kan je ook bestrijden door de vertrouwensband tussen hulpverlener en cliënt te bevorderen zodat de cliënt niet afhaakt in de hulpverlening. De hamvraag op een LIVC R is dan: hoe wordt het doel van de LIVC R best gerealiseerd, met name het voorkomen van terrorisme? Kan het, om dit doel te bereiken, zinvol zijn om de besproken persoon op de hoogte te brengen van een bespreking op een LIVC of juist niet?

¹² In het decreet wordt daarvoor verwezen naar de Wet LIVC-R door te stellen dat persoonsgegevens kunnen verwerkt worden van "de personen die door de Burgemeester worden aangeduid conform artikel 3, §2, van de wet van 30 juli 2018. Dit artikel wijst dat de burgemeester een lijst opstelt "van de casussen waarvoor er aanwijzingen bestaan dat zij zich bevinden in een radicaliseringsproces bedoeld in artikel 3, 15°, van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten en die zullen besproken worden op de LIVC R, onder meer op basis van informatie die hij kan opvragen bij alle diensten die hij pertinent acht, waaronder de deelnemers zoals bedoeld in paragraaf 1 (sic). De LIVC R kan een gepersonaliseerd opvolgingstraject ontwikkelen en opvolgen voor elk van deze individuen.

Ook hier kan een schriftelijke kader (huishoudelijk reglement en/of lokaal samenwerkingsprotocol) van werkwijze en visie van een individuele LIVC R helpen om het geschetste spanningsveld te verminderen, zeker indien dit kader consensueel wordt opgesteld. Als richtlijn kunnen we meegeven dat een casus of besproken persoon, onder bepaalde voorwaarden, geïnformeerd kan worden over het feit dat hij of zij wordt besproken op de LIVC R. Deze mogelijkheid is echter tot op heden niet regelgevend verankerd, maar evenmin uitdrukkelijk regelgevend uitgesloten.

In de praktijk wordt hier momenteel als volgt mee omgegaan. Het feit dat de betrokken persoon wordt besproken op een LIVC R zou kunnen worden meegedeeld aan de betrokken persoon op voorwaarde dat:

- Iedere deelnemer binnen de LIVC R op de hoogte is en akkoord gaat;
- De informatie die gedeeld wordt met de betrokken persoon zich louter beperkt tot het ter kennis brengen dat hij/zij voorwerp is van bespreking (verdere informatie uit het casusoverleg kan dus niet gedeeld worden met de betrokkene)
- Er geen gevaar is voor schending van het geheim van het onderzoek.

Gesteund door een duidelijke afgebakende visie van een LIVC R en een plan van aanpak kan een directe aanspraak van de betrokkene in bepaalde gevallen dus een positief effect teweeg brengen – de betrokkene komt zo te weten dat er bezorgdheden omtrent zijn gedrag bestaan en ontvangt een duidelijk aanbod om over eventuele problemen te spreken en hulpverlening te ontvangen.

Een samenwerkingsakkoord tussen de bevoegde overheden zal hier verder duidelijkheid moeten in scheppen.

[Terug](#)

15. Wat doet de lokale Taskforce (LTF) precies? En hoe verhoudt dit zich tot de LIVC R?

De lokale Taskforce is een veiligheidsmatig overleg dat plaatsvindt op gerechtelijk arrondissementeel niveau in aanwezigheid van lokale en federale politie, inlichtingendiensten, Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse (OCAD), mogelijks aangevuld met relevante partners zoals het lokale parket.

De verbinding tussen LIVC R en LTF wordt voorzien door de information officer van de lokale politie. Hij of zij is de enige persoon die in beide overlegplatformen zetelt en zorgt op deze manier desgevallend voor een goede overdracht van informatie. De information officer gaat na in hoeverre de persoon reeds gekend is bij de veiligheidsdiensten. Zo wordt onderzocht of de persoon reeds eerder is besproken op de LTF en/of de persoon een veiligheidsrisico met zich meedraagt. Tevens kan het ook nuttig zijn om het gerechtelijk verleden van de persoon in kaart te brengen en na te gaan of er momenteel nog een gerechtelijk onderzoek loopt.

Om de overdracht tussen LIVC R en LTF vlot te laten verlopen voorziet het OCAD in een standaardformulier om informatie aan de LIVC R te bezorgen (informatiekaart) en informatie vanuit de LIVC R terug te koppelen (terugkoppelingsfiche). De korpschef en burgemeester ontvangen de informatiekaart, hetgeen een uittreksel is met informatie uit de gegevensbank van het OCAD¹³ en kunnen deze ter bespreking voorleggen aan de LIVC R. Zo zal de informatiekaart van een teruggekeerde Syriëstrijder persoonsgegevens bevatten met een individuele dreigingsevaluatie vanuit het OCAD. Deze informatiekaart wordt vervolgens besproken en verder aangevuld op de LTF waar de veiligheidspartners informatie kunnen aanvullen over gepaste maatregelen en verdere opvolging.

¹³ Het OCAD is in het bezit van een dynamische databank om informatie omtrent FTF/HTF/HP te beheren en te delen. Per individu in deze databank worden inlichtingenfiches opgemaakt op basis van alle informatie en inlichtingen die bij de verschillende federale diensten over dit individu bestaan. Op basis van deze inlichtingenfiches worden informatiekaarten door het OCAD opgemaakt met daarin (niet-geclassificeerde) informatie die een zo volledig mogelijk beeld geven van de persoon en het individueel dreigingsniveau. De informatiekaarten worden door de lokale politie gedeeld met de burgemeester en kunnen ook (gedeeltelijk) worden gedeeld in de LIVC R met de sociale actoren.

De terugkoppelingsfiche zorgt ervoor dat de information officer informatie vanuit de LIVC R kan over-brengen naar de LTF. In deze fiche wordt de volgende informatie opgenomen:

- Reden agendering;
- Analyse van de risicodomeinen voor extremisme (Ideologie, Sociale Context, Intentie, Daden en Psychische Problematiek);
- Geïndividualiseerde opvolgingstraject;
- Vragen aan de LTF.

Deze terugkoppelingsfiche wordt ingevuld door de Information Officer. Het overmaken van deze terugkoppelingsfiche aan de LTF kan enkel mits goedkeuring van alle effectief deelnemende leden van de LIVC R. Er is hierover dus consensus vereist. Het is aanbevolen dat deze fiche ingevuld wordt tijdens de LIVC R, zodat alle deelnemers onmiddellijk zien wat er zal teruggekoppeld worden. Het belang van deze terugkoppelingsfiche valt niet te onderschatten. OCAD is immers als orgaan dat verantwoordelijk is voor de dreigingsanalyse afhankelijk van de informatie die ze over een bepaalde persoon ontvangen. Op basis van deze informatie kan het OCAD de individuele dreigingsanalyse met meer kennis van zaken herevalueren. Daarom is het ook belangrijk dat naast de negatieve (belastende) elementen ook positieve (ontlastende) elementen van de persoon kunnen gedeeld worden.¹⁴ Als we voorbeeld nemen van een teruggekeerde Syriëstrijder dan kan de LIVC R daarover terugkoppelen dat het geïndividualiseerde opvolgingstraject bijvoorbeeld aangevuld kan worden met informatie over de sociale context zoals de aan- of afwezigheid van familieleden die de persoon kunnen opvangen. Verder kan ook reeds geanticipeerd worden op verschillende sociale ondersteuningsnaden zoals het zoeken naar een tewerkstelling, mogelijke ondersteuning psychologische problemen of hulp in het kader van de opvoeding van zijn/haar kind.

[Terug](#)

Contactenlijst

- Voor vragen over **deze fiche of het draaiboek LIVC R** kan je terecht bij de VVSG: radicalisering@vvsb.be en/of maarten.dewaele@vvsb.be of +32 2 211 56 74.
- Voor vragen over uw **lokale LIVC R** neem je contact op met de lokale contactpersoon LIVC R, preventieambtenaar, de burgemeester of lokale politie
- Voor vragen over de LIVC R binnen **onderwijs** kan je terecht bij de contactpersonen opgelijst op pagina 9 van de [Handvaten voor de preventieve aanpak en omgang met radicalisering](#), of neem voor meer concrete vragen contact op met het Vlaamse aanspreekpunt radicalisering en polarisering binnen onderwijs op: deradicalisering.onderwijs@vlaanderen.be
- Voor vragen over de Vlaamse diensten, voorzieningen of gesubsidieerde organisaties in de **Brusselse LIVC R** kan je terecht bij de coördinatoren uit de Vlaamse gemeenschapscommissie: esther.moreels@vgc.be of +322 563 03 29 en pieter.vancamp@vgc.be +322 563 03 14.
- Voor vragen over deelname aan de LIVC R vanuit **sportorganisaties/sportsector** kan je contact opnemen met kics@sport.vlaanderen en/of Jord.Vandenhoudt@sport.vlaanderen
- Voor vragen over deelname aan de LIVC R vanuit de **justitiehuisen** kan je contact opnemen met Justitiehuisen.extra@vlaanderen.be en/of Carl.beckers@vlaanderen.be en/of Roseline.baert@vlaanderen.be
- Voor vragen over deelname aan de LIVC R voor de diensten en voorziening vanuit **welzijn**, kan contact opgenomen worden met virna.saenen@opgroeien.be
- Voor algemene vragen over **het Vlaamse beleid en de link met lokale besturen** daphne.costes@vlaanderen.be of silke.verspecht@vlaanderen.be. Meer informatie over het Vlaamse beleid kan u terugvinden op [Homepagina | Portaal Preventie Gewelddadige Radicalisering en Polarisering \(vlaanderen.be\)](#)

¹⁴ Gebruik en doel van de terugkoppelingsfiche is geregeld door de bijlage tot de Federale Omszending van 22 mei 2018 betreffende de informatie-uitwisseling rond de opvolging van terrorist fighters en haatpropagandisten.

